

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 661/2016-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. decembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA] zastúpených advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] a [REDAKČIA] podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2012 porušené boli.

2. Okresnému súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2012 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDACTED] a [REDACTED] priznáva finančné zadosťučinenie v sume každému po 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Námestovo p o v i n n ý zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Námestovo je p o v i n n ý uhradiť [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] trovy právneho zastúpenia v sume 473,40 € (slovom štyristosedemdesiattri eur a štyridsať centov) na účet ich advokáta JUDr. Jána Vajdu, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti [REDACTED] a [REDACTED] vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. októbra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] (spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2012.

2. Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú:

«Na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 8 C 19/2012 odo dňa 5.12.2011 do súčasnosti prebieha konanie v právnej veci žalobcu: [REDACTED]. proti žalovaným: 1. [REDACTED]... 2. [REDACTED]... o zaplatenie sumy 29.339,86 EUR s prísl. I napriek tomu že odo dňa začatia tohto konania uplynuli už 3 roky a 10 mesiacov,

do dnešného dňa nie je toto konanie právoplatne skončené. Vo veci do dnešného dňa nebolo vydané žiadne meritórne rozhodnutie. ...

Listom zo dňa 6. 4. 2015... sme my, sťažovatelia v 1. a 2. rade podali... predsedníčke Okresného súdu Námestovo sťažnosť na prieťahy v tomto konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch... z dôvodu, že od pojednávania konaného dňa 20.5.2013 sa vo veci nekoná. ...

Listom Okresnému súdu Námestovo č. Spr 4519/15 zo dňa 17.4.2015 nám bolo oznámené, že boli zistené čiastočné prieťahy v tomto konaní a to od pojednávania konaného dňa 20.5.2013 do súčasnosti. Zároveň nám bolo oznámené, že predsedníčka súdu bude vykonávať dohľad nad priebežnosťou tohto konania v pravidelných trojmesačných intervaloch. ...

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní a tým aj k porušeniu základného práva podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Ústavný súd Slovenskej republiky podľa svojich nálezov /IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03/ zohľadňuje 3 základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania počas konania a spôsob, akým súd v konaní postupoval.

1./ Právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje nezbavuje súd zodpovednosti za prieťahy v konaní.

V konaní vedenom Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 8 C 19/2012 nejde o právne zložitú vec. Ide o vec zodpovednosti zamestnanca za schodok na zverených hodnotách, ktoré je zamestnanec povinný vyúčtovať. V tejto oblasti existuje rozsiahla súdna judikatúra, ktorá je stabilná.

2./ Správanie účastníka konania /sťažovateľov v 1. a 2. rade/ počas konania. Zo spisu Okresného súdu Námestovo sp. zn. 8 C 19/2012 je zrejmé že prieťahy v tomto konaní spôsobuje žalobca a najmä odporca /Okresný súd Námestovo/. Žalobca má v tomto občianskom súdnom konaní dôkazné bremeno a napriek tomu nepredkladá súdu riadne a včas listinné doklady týkajúce sa predmetu konania. Odporca od pojednávania konaného dňa 20.5.2013 do dnešného dňa t. j. po dobu 2 roky a 4 mesiace vo veci vôbec nekoná.

3./ Spôsob, akým súd v konaní postupoval. Podľa nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky /sp. zn. I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 10/98/ na realizáciu základného práva podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nepostačuje iba konanie a prejednanie veci pred súdom bez meritórneho rozhodnutia. Zdlhavosť postupu v konaní súd nezbavuje zodpovednosti za prieťahy v konaní, ak nesprávnou organizáciou práce alebo inými nedostatkami vo svojej činnosti spôsobuje predlžovanie konania. Z článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a aj z ustanovení § 6 OSP, § 100 ods. 1 OSP a § 114 OSP vyplýva pre súd povinnosť postupovať v konaní rýchlo a bez zbytočných prieťahov.

Z obsahu spisu Okresného súdu Námestovo sp. zn. 8 C 19/2012 je zrejmé, že odporca tieto ustanovenia v tomto konaní nerešpektuje. Od pojednávania konaného dňa 20.5.2013 sú v tomto občianskom súdnom konaní neodôvodnené prieťahy. Samotná skutočnosť, že toto konanie trvá už 3 roky a 10 mesiacov a do dnešného dňa nebolo vo veci vydané žiadne meritórne rozhodnutie preukazuje porušenie nášho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Naše právo na súdnu ochranu sa stáva iba iluzórnym právom. V období odo dňa 11.1.2012 do dňa 19.3.2012, v období odo dňa 17.4.2012 do dňa 3.8.2012, v období odo dňa 4.8.2012 do dňa 24.10.2012 sa v tejto veci nekonalo. Posledné pojednávanie vo veci sa konalo dňa 20.5.2013. Toto pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že súd „posúdi“ ktoré listinné doklady bude žiadať od žalobcu a súčasne rozhodne o tom, či budú vypočuté svedkyne, ktoré sme my, sťažovatelia v 1. a 2. rade v tomto konaní žiadali vypočuť. Od pojednávania konaného dňa 20.5.2013 do dnešného dňa sa vo veci vôbec nekoná a to i napriek našim opakovaným žiadosťiam o nariadenie termínu pojednávania a o vykonanie dokazovania.

Okresný súd Námestovo v tomto konaní postupuje spôsobom, ktorému chýba účelnosť a efektívnosť, čo má výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku tohto občianskeho súdneho konania. Podľa nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky /sp. zn. IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011/, nielen nečinnosť ale aj neefektívna činnosť súdu alebo iného štátneho orgánu môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť súdu alebo iného štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol. ...

Od Ústavného súdu Slovenskej republiky požadujeme priznať finančné zadosťučinenie v sume 4.000,- EUR ako náhradu materiálnej a nemateriálnej ujmy, ktorá nám bola spôsobená a to pre každého z nás, sťažovateľov v 1. a 2. rade.

Zároveň žiadame, aby nám Ústavný súd Slovenskej republiky priznal právo na náhradu trov tohto konania v celkovej sume 444,66 EUR...»

3. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2012 porušené bolo.

Okresnému súdu Námestovo prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2012 konal bez zbytočných prieťahov.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 4.000,- EUR, ktoré je Okresný súd Námestovo povinný zaplatiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

[REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 4.000,- EUR, ktoré je Okresný súd Námestovo povinný zaplatiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Námestovo je povinný zaplatiť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 444,66 EUR na účet advokáta JUDr. Jána Vajdu... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

4. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 661/2016-21 z 9. novembra 2016 sťažnosť sťažovateľov prijal na ďalšie konanie.

5. Predsedníčka okresného súdu na výzvu ústavného súdu reagovala podaním sp. zn. Spr 1140/16 z 30. novembra 2016 doručeným ústavnému súdu 7. decembra 2016, v ktorom okrem iného uviedla:

„... konanie začalo na Okresnom súde Námestovo dňa 5.12.2011 podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu, ktoré konanie bolo vedené pod spisovou značkou 6Ro/441/2011. Po podaní odporu voči platobnému rozkazu bola vec dňa 28.2.2012 prevedená do občianskoprávneho oddelenia a bola jej pridelená nová spisová značka 8C/19/2012. Vo veci došlo k prietahom v konaní v období od 20.5.2013, kedy sa vo veci konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom doplnenia dokazovania, a to až do súčasnosti. Z dôvodu pridelenia zákonného sudcu na iný súd v súlade s Dodatkom č. 2 k Rozvrhu práce Okresného súdu Námestovo na rok 2015 (Spr 278/15 zo dňa 30.3.2015) účinného dňom 1.4.2015 bola vec prevedená do senátu 2C [REDACTED]. Z dôvodu dlhodobej PN zákonného sudcu v súlade s Dodatkom č. 6 k Rozvrhu práce Okresného súdu Námestovo na rok 2015 (Spr 784/15 účinného od 18.9.2015) bola vec dňa 18.9.2015 pridelená na konanie zastupujúcemu sudcovi [REDACTED]. V súlade s Dodatkom č. 5 k Rozvrhu práce Okresného súdu Námestovo na rok 2016 (Spr 579/16 účinného od 16.6.2016) bola vec dňa 16.6.2016 vrátená späť zákonnému sudcovi [REDACTED]. Dňa 16.9.2016 bolo nariadené pojednávanie na deň 7.11.2016, ktoré však bolo odročené na neurčito do rozhodnutia o vznesenej námietke sťažovateľa/právneho zástupcu žalovaných, že vo veci nekoná zákonný sudca.“

6. Právny zástupca sťažovateľov v stanovisku z 12. decembra 2016 k vyjadreniu okresného súdu zotrval na dôvodoch podanej sťažnosti. Zároveň si uplatnil trovy právneho zastúpenia spolu v sume 596,24 €.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v označenom konaní.

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

12. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) a Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“).

13. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

14. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expresis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP a čl. 12 CMP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (podľa CSP), resp. účastníkov konania (podľa CMP) a iných osôb, pričom v zmysle § 5 SSP sa okrem iných týmto základným princípom civilného sporového konania spravuje aj konanie pred správnym súdom. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

15. Napríklad povinnosť súdu konať bez priet'ahov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z ustanovení § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z ustanovení § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom

pojednávaniu s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

16. V zmysle § 25 SSP sa citované ustanovenia Civilného sporového poriadku primerane použijú aj na konanie správneho súdu podľa Správneho súdneho poriadku, pričom povinnosť súdu konať bez priesťahov vyplýva aj z ustanovenia § 103 ods. 1 SSP, podľa ktorého ak sa konanie začalo, postupuje v ňom správny súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie rozhodnutá. Správny súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci konania nečinní. Účastníci konania sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a dbajú na pokyny správneho súdu. Ďalej táto povinnosť správneho súdu vyplýva z § 105 ods. 1 SSP, podľa ktorého ak správny súd nariadi pojednávanie, pripraví ho tak, aby bolo možné rozhodnúť vo veci spravidla na jedinom pojednávaní, a z § 115 SSP, podľa ktorého pojednávanie možno odročiť len z dôležitých dôvodov alebo z dôvodu uskutočnenia neverejnej porady a vyhotovenia výroku rozhodnutia správneho súdu. Správny súd môže odročiť pojednávanie aj vtedy, ak to účastníci konania zhodne navrhnú.

17. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona (civilné mimosporové konania, pozn.) sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Povinnosť súdu konať v civilnom mimosporovom konaní bez priesťahov je vyjadrená napr. aj v § 30 CMP, podľa ktorého po začatí konania postupuje súd v súčinnosti s ostatnými subjektmi konania tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá, ďalej v § 31 CMP, podľa ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní, ale aj v ustanovení § 34 CMP o vylúčení aplikácie okrem iných ustanovení Civilného sporového poriadku o koncentrácii konania (vrátane sudcovskej koncentracie konania).

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priesťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou

(III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľov, pričom si z okresného súdu vyžiadal spis vedený pod sp. zn. 8 C 19/2012.

19. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej zamestnancom nie je po právnej stránke zložitá a patrí k štandardnej rozhodovacej agende všeobecných súdov. Čo sa týka skutkovej stránky veci a faktickej zložitosti ani túto nemožno hodnotiť ako zložitú.

20. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 os. 1 dohovoru. Ústavný súd pri preskúmaní spisu zistil, že v dôsledku skutočnosti, že sťažovatelia neprevzali včas predvolanie na pojednávanie, ktoré sa malo uskutočniť 22. októbra 2012, toto pojednávanie muselo byť odročené.

21. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup samotného okresného súdu. Ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu bol od začatia konania 5. decembra 2011 až do 20. mája 2013, keď sa uskutočnilo pojednávanie, plynulý. Pojednávanie konané 20. mája 2013 bolo odročené na neurčito z dôvodu, že okresný súd potrebuje posúdiť návrhy účastníkov strán na doplnenie dokazovania. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že odročenie pojednávania na neurčito iba z dôvodu, že okresný súd nie je spôsobilý priamo na pojednávaní posúdiť, ktoré dôkazy vykoná, je neakceptovateľné. V konečnom dôsledku práve toto rozhodnutie, keď nebol určený termín ďalšieho pojednávania, viedlo k tomu, že od 20. mája 2013 do 20. septembra 2016, keď bol nariadený termín pojednávania, okresný súd vo veci nevykonal žiadny úkon, ktorý by

prispel k meritórnemu rozhodnutiu (okrem vyžiadania správy zo Sociálnej poisťovne 7. decembra 2015, ktoré bolo doručené okresnému súdu už 17. decembra 2015).

22. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že obdobie bezdôvodnej nečinnosti okresného súdu vo veci sťažovateľov trvalo od 20. mája 2013 do 20. septembra 2016, teda takmer tri a pol roka, pričom dĺžka celého konania nepresahuje 5 rokov.

23. Obranu okresného súdu spočívajúcu v argumentácii o zmenách zákonných sudcov ústavný súd neakceptoval. Námietka pretrvávajúceho vysokého nápadu vecí či námietka častých zmien zákonných sudcov, neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy či dokonca technická nefunkčnosť súdu nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil. Tieto okolnosti ústavný súd nezohľadňuje v súvislosti s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo občana na súdne konanie bez zbytočných prieťahov (obdobne napr. III. ÚS 140/07).

24. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2012 došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

25. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

26. V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 19/2012 konal bez zbytočných priet'ahov.

27. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

28. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

29. S'ťažovatelia žiadali o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému z nich po 4 000 €.

30. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

31. Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

32. Vzhľadom na okolnosti danej veci zakladajúce namietané porušenie základného práva (doterajšiu dĺžku súdneho konania, dobu priet'ahov okresného súdu v konaní) ústavný súd považoval za odôvodnené priznať každému zo s'ťažovateľov finančné zadosťučinenie v sume po 1 500 €, ktoré je okresný súd povinný zaplatiť s'ťažovateľom v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy

a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde nevyhovelo časti sťažnosti, v ktorej sťažovatelia žiadali priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu.

33. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu v celkovej sume 596,24 €.

34. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2015 ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb je 69,92 € (§ 11 ods. 3 v spojení s § 13 ods. 2 vyhlášky) a hodnota režijného paušálu je 8,39 €. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb je 71,50 € a hodnota režijného paušálu je 8,58 €.

35. S poukazom na výsledok konania vznikol každému zo sťažovateľov nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2015 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) spolu u oboch sťažovateľov v sume 473,40 € vrátane režijného paušálu.

36. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

37. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2016